

S. Sayısı : 56

Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımdan munhasıran Millî Savunma ihtiyaçları için sağlanacak maddelerin vergi muafırları hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/265)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 912, 6/2750

11 . X . 1947

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımdan munhasıran Millî Savunma ihtiyaçları için sağlanacak maddelerin vergi muafırları hakkında Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 6.X.1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Hasan Saka

Gerekçe

1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Amerika Devletleri arasında imzalanmış bulunan Anlaşma gereğince Amerika'dan büyük miktarda silâh, mühimmat, malzeme ve saire gelecektir. Bunlardan silâh, mühimmat, top, tayyare, mevadî infilâkiye ve gemi 1499 sayılı Kanunun 7 nci maddesine göre gümrük resminden muaf ise de oldukça büyük yekûna baliğ olacak olan diğer malzeme ve teçhizat gümrük resmine ve muayenesine tâbi olacağından aşağıdaki güçlükler meydana gelecektir.

a) Bakanlık bütçesinde ödenek bulunmadığından bunların gümrük resmini ödemek mümkün olmayacak ve yahut bu husus için yeniden ödenek istemek zarureti doğacaktır.

b) Gümrük muayenesine ve resmine tâbi olan bu malzeme uzun müddet depo ve antrepolarında bekletileceğinden önemli ihtiyaçlardan olan bu malzemenin biran evvel mürettep mahallerine sevkleri hem mümkün olmayacak hem de depo ve antrepolar uzun müddet meşgul kalacaktır.

Aynı zamanda gümrük muayenesi tamamlanmaya kadar bekliyecek malzemeyi istiap edecek gümrüklerde yer bulmak da mümkün olmayacaktır.

c) Gümrüklerde muayeneye tâbi tutulan malzemenin tekrar muntazam surette yerleştirilmesi ve ambalajlanarak sevkî mümkün olmayacağından birçok malzeme mürettep mahalline varmadan ya kırılacak veya zayı olacaktır.

Harb yıllarında memlekete hariçten külliyetli miktarda silâh ve malzeme geldiği zaman bu mahzurlar gözönünde tutularak 1946 yılı sonuna kadar yürürlükte kalan 4340 sayılı Kanunda her türlü askerî malzeme gümrük muayene ve resminden muaf tutulduğu gibi 23 . VI . 1947 tarihine kadar yürürlükte kalan 4267 sayılı Kanunla da olağanüstü ihtiyaçlar için Nafi-

aca yaptırılacak her çeşit yol, liman, iskele ve köprülerin yapılması, onarılması, tamamlanması ve cihazlandırılması için dış memleketlerden gelecek her türlü malzeme ve maddeler gümrükten muaf tutulmuştur.

Bugün ise Amerika Birleşik Devletlerinin yeni yardımıyla daha geniş ölçüde malzeme ve sairenin getirilmesi aynı güçlükleri daha şümüllü bir şekilde doğuracağından bunu önlemek için ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Esas No. 1/265

Karar No.15

22 . XI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Birleşik Amerika Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımdan Millî Savunma ihtiyaçları için sağlanacak maddelerin verdiği bağışıklığı hakkında Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan 6/2750 sayılı ve 11 . X . 1947 tarihli Başbakanlık tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuzda görüşüldü.

Gümrük ve Tekel, Bayındırlık, Millî Savunma Bakanlıklarının temsilcileri görüşmede hazır bulundular.

Harb araç ve gereçleri 1499 sayılı Kanun hükümleri dairesinde vergiden bağışık ise de bunların gümrüklere yoklamadan geçirilmesi yüzünden uğranacak gecikme ve güçlükler tasarının gerekçesinde birer birer sayılmaktadır. Harb yıllarında dış memleketlerden getirilen silâh ve mühimmatın gümrük vergisiyle beraber gümrüklere muayeneden de muaf tutulmasına dair 4340 sayılı Kanun 1946 yılı sonunda yürürlükten kalkmış bulunuyor. Olağanüstü ihtiyaçlar için Bayındırlık Bakanlığınca yaptırılacak ve onarılacak yol, liman, iskele, köprü

malzemesi hakkındaki gümrük vergisi muafiyetine dair 4267 sayılı Kanun da bu yıl içinde yürürlükten kalkmıştır.

Komisyonumuz Amerikan yardımı ile sağlanacak malzemenin bir an önce yurda sokulmasındaki zarureti gözönünde tutarak kanun tasarısını bazı yazış düzeltmeleriyle kabule karar vermiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüce Başkanlığa sunulur.

Güm. ve Tekel

Kom. Başkanı

Mardin

Gl. S. Düzgören

Bitlis

A. Özdemir

Kırşehir

M. Erdem

Mardin

A. B. Şatana

Trabzon

D. Eyüboğlu

Sözcü

Erzurum

K. Kamu

Hatay

S. B. Uluç

Konya

H. Ulusoz

Samsun

H. Berk

Zonguldak

O. S. Orhon

Kâtip

Malatya

O. Taner

Kastamonu

F. Mağara

Mardin

İ. F. Alpaya

Samsun

M. Köprülü

Yozgad

C. Arat

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/265

Karar No. 9

18 . XII . 1947

Yüksek Başkanlığa

Millî Savunma ihtiyaçlarından Amerikan yardımı ile sağlanacak kısımlarının gümrük muaye-

ne ve resimlerinden bağışık tutulması hakkında Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanıp

Bakanlar Kurulunun 6 . X . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu ile birlikte, Komisyonumuza havale olunmakla ilgili Bakanlıklar temsileilerinin huzuru ile okunup incelendi.

Milli Savunma ihtiyaçlarından olan silâh, mühimmat, top, uçak, patlayıcı maddeler V. S. gibi bir kısım malzeme 1499 sayılı Kanunun dördüncü maddesi gereğince gümrük resminden muaf kılınmış ise de bunlar gümrük muayenesine tâbi bulunmaktadır. Bundan başka doğrudan doğruya harb silâhları arasında sayılmamakla beraber modern harbin en lüzumlu muvaffakiyet unsurunu teşkil eden yolların yapımında kullanılan alet ve makinalar da gümrük muayene ve resminden istisna edilmemektedir.

Amerika Birleşik Devletleri ile Hükümetimiz arasında akdolunan mukavele gereğince Milli Savunma ihtiyaçları için Amerika'dan gelecek her nevi makina ve malzemelerin gerek gümrük resminden ve gerekse gümrük muayenesinden varestede tutulmaları hem gümrük memur ve elemanlarının bu işlerle meşgul edilmeyerek

daha faydalı sahalarda kullanılmalarını, hem zaten dar ve mahdut miktarda olan gümrük depo ve antrepolarının uzun müddet beyhude yere bu malzeme ile meşgul vaziyette kalmamasını ve hem de gelecek olan eşyanın biran evvel kullanma mahallerine sevkedilmelerini temin etmesi bakımından faydalı görülmüş, Gümrük ve Tekel Komisyonu tarafından düzeltilen tasarı Komisyonumuzca aynen kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilerek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Gümüşane	Samsun	Çankırı
H. F. Ataç	R. Işıtan	R. Dolunay
Erzurum		Kastamonu
N. Dumlu		H. Çelen
İmzada bulunmadı		
Malatya		Samsun
M. N. Zabeli		Ö. Karataş
İmzada bulunmadı		
Tekirdağ		Tokad
E. Pekel		C. Kovalı

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/265

Karar No. 37

30 . XII . 1947

Yüksek Başkanlığa

Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımdan münhasıran Milli Savunma ihtiyaçları için sağlanacak maddelerin vergi muafıkları hakkında Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 11 . X . 1947 tarihli ve 6/2750 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Gümrük ve Tekel ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza tevdi buyurulmakla Milli Savunma Bakanı Münir Birsal hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Türkiye Hükümetiyle Amerika Birleşik Devletleri arasında imzalanan Anlaşma gereğince Amerika'dan Türkiye'ye gelecek birçok silâh, mühimmat malzeme vesair Milli Savunma ihtiyaçları bulunmakta olup bu ithalâtın Gümrük

Vergisi ve zamlarıyla Hazineye özel idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, harç ve zamlarla ardiye ücretinden muaflığın ve bu konuda Bakanlar Kurulunca yurda sokulmasına karar verilecek maddelerin gümrüklerce muayeneye tâbi tutulmamasını ve şimdiye kadar aynı mevzu içinde getirilmiş bulunan maddelerin de Bakanlar Kurulu kararıyla muafıktan faydalanmalarını temin maksadiyle bu tasarının hazırlandığı yapılan incelemelerden ve alınan izahlardan anlaşılmıştır.

Gerçi Milli Savunma ihtiyaçlarından silâh, mühimmat, top, tayyare, infilâk maddelerinin gümrük muaflığı 1499 sayılı Kanunla temin edilmiş ise de bugünkü Milli Savunma vasıtaları içinde bunlardan gayri birçok çeşitli mad-

delerin de bulunduğu açıklanmış ve İkinci Cihan Harbi sıralarında memleketimize gelmekte olan bu kabil eşyanın aynı muafilktan faydalanmalarını temin maksadiyle gerek Millî Savunma ve gerekse Bayındırlık işlerinde kullanılacak mevad için 4340 ve 4267 sayılı Kanunlar kabul edilerek üç yıl müddetle bu muaflik temin edilmiş bulunduğundan son Amerikan yardımını için de böyle bir muafiyetin tesisi istenmiştir. Bu teçhizat ve malzemenin biran evvel ve kolaylıkla mürettep mahallerine sevklerini ârizasız olarak temin maksadiyle hazırlandığı anlaşılan tasarı Komisyonumuzca da yerinde görülerek Gümrük ve Tekel Komisyonunun metni üzerinde incelemeler yapılmıştır. Hükümet teklifinin birinci maddesinde muaflik tesis eden fıkrada gümrük resminden sonra zamları kaydı da mevut ise de bu kayıt Gümrük Komisyonunca kaldırılmış bulunmaktadır. Hal-

buki gümrük resmini aslı için muaflik kabul edildiğine göre bunun zamlarından da muafliği; tabii bulan Komisyonumuz bu kelimenin tekrar metne ilâvesini kabul ederek maddeyi yeniden yazmıştır. Diğer maddeleri aynıyle kabul edilmiş bulunan tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü
Mardin	Ankara
R. Erten	M. Eriş

Kâtip

Ankara	Amasya	Ankara
F. Öymen	A. Eymir	N. C. Akkerman
Ankara	Aydın	Bursa
C. Gülel	Gl. R. Alpman	Dr. M. Talât Simer
Diyarbakır	İzmir	Kırşehir
Ş. Uluğ	S. Dikmen	Ş. Torgut
Konya	Niğde	Samsun
S. Çumralı	R. Gürsoy	M. A. Yörüker

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımdan munhasıran Millî Savunma ihtiyaçları için sağlanacak maddelerin vergi muaflikları hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımlardan munhasıran Millî Savunma ihtiyaçları ile yine bu maksatla yapılacak her çeşit yol, köprü, liman ve iskelelerin yapılması, onarılması, tamamlanması ve cihazlandırılması için sağlanacak;

a) Kara, deniz ve hava harb teçhizatı ve mühimmatı, araçlarıyla bunların yedek ve yenileme parçaları ve levazımı;

b) Akaryakıtlar ile bunların taşınmasına, konmasına mahsus duba, sarnıç, teneke, bidon gibi her türlü kap ve araçları, her çeşit taşıt, muhabere, inşaat, tesisat malzemesi, makineler, cihaz ve aletlerle bunların yedek ve yenileme parçaları ve levazımı, baraka, sabit ve sabih vasıtaları;

c) Her türlü giyecek maddeleri;

d) Garnizonlar ve hastaneler tesisi, askerî fabrika ve teknik atelyesi idaresi için lüzumlu her çeşit tezgâh, malzeme, hammadde, eşya, ilâçlar ve müstahzarat, aletler ve cihaz-

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımdan munhasıran Millî Savunma ihtiyaçları için sağlanacak maddelerin vergi muaflikları hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımlardan munhasıran Millî Savunma ihtiyaçları ile yine bu maksatla her çeşit yol, köprü, liman ve iskelelerin yapılması, onarılması, tamamlanması ve cihazlandırılması için sağlanacak;

A) Kara, deniz ve hava harb teçhizatı, ve mühimmatı araçları ile bunların yedek ve yenilenme parçaları ve levazımı;

B) Akar yakıtlar ile bunların taşınmasına, konmasına mahsus duba, sarnıç, teneke, bidon gibi her türlü kap ve araçları, her çeşit taşıt, muhabere, inşaat, tesisat malzemesi, makineler, cihaz ve aletlerle bunların yedek ve yenileme parçaları ve levazımı, baraka, sabit ve sabih vasıtaları;

C) Her türlü giyecek maddeleri;

D) Garnizonlar ve hastaneler tesisi, askerî fabrika ve teknik atelyesi idaresi için lüzumlu her çeşit tezgâh, malzeme, hammadde, eşya, ilâçlar ve müstahzarat, aletler ve cihazları;

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımdan münhasıran Millî Savunma ihtiyaçları için sağlanacak maddelerin vergi muafıkları hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Amerika Birleşik Devletlerince Türkiye'ye yapılacak yardımlardan munhasıran Millî Savunma ihtiyaçları ile yine bu maksatla her çeşit yol, köprü, liman ve iskelelerin yapılması, onarılması, tamamlanması ve cihazlandırılması için sağlanack ;

A) Kara, deniz ve hava harb teçhizatı ve mühimmatı, araçlarıyla bunların yedek ve yenileme parçaları ve levazımı ;

B) Akaryakıtlar ile bunların taşınmasına, konmasına mahsus duba, sarnıç, teneke, bidon gibi her türlü kap ve araçları, her çeşit taşıt, muhabere, inşaat, tesisat malzemesi ; makineler, cihaz ve aletlerle bunların yedek ve yenileme parçaları ve levazımı, baraka, sabit ve sabih vasıtaları ;

C) Her türlü giyecek maddeleri ;

D) Garnizonlar ve hastaneler tesisi, askeri fabrika ve teknik atelyesi idaresi için lüzumlu her çeşit tezgâh, malzeme, ham madde, eşya, ilaçlar ve müstahzerat, aletler ve cihazları ;

Hü.

ları;

e) a, b, c, d fıkraları dışında Millî Savunma ihtiyacı için gelecek diğer her çeşit maddeleri;

Gümrük vergisi ve zamları ile Hazineye, özel idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, harç ve zamlarla ardiye ücretinden muaf olarak yurda sokmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 2. — Birinci madde hükümlerine göre Bakanlar Kurulunca yurda sokulmasına karar verilecek maddeler, gümrüklere hiçbir muameleye ve muayeneye tâbi tutulmaksızın yurda sokulur. Bu suretle gümrüklerden geçirilecek eşyanın manifestoları Millî Savunma veya Bayındırlık Bakanlığının yazısı üzerine kapatılır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımından önce Millî Savunma veya Bayındırlık Bakanlığınca getirilmiş olup 1 nevi madde de yazılı ihtiyaçlarda kullanılmış veya kullanılacak olan maddeler hakkında da Bakanlar Kurulu kararı ile bu kanunun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>H. Saka</i>	Başb. Yardımcısı
	<i>Barutçu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>M. A. Renda</i>	<i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>M. Birsal</i>	<i>M. H. Göle</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>N. Sadak</i>	<i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Reşat Ş. Siner</i>	<i>Gülek</i>
Ekonomi Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>C. Ekin</i>	<i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Ş. Adalan</i>	<i>T. Coşkan</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>M. N. Gündüzalp</i>
Çalışma Bakanı	
<i>T. B. Balta</i>	

G. ve T. K.

E) a, b, c, d fıkraları dışında Millî Savunma ihtiyacı için gelecek diğer her çeşit maddeleri;

Gümrük vergisi ile Hazineye, özel idare ve belediyelere ait her türlü vergi ve resim, harç, ve zamlarla ardiye ücretinden bağışık olarak yurda sokmağa Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 2. — Birinci madde hükümlerine göre Bakanlar Kurulunca yurda sokulmasına karar verilecek maddeler, Gümrüklere hiç bir muameleye ve muayeneye tâbi tutulmaksızın yurda sokulur. Bu suretle gümrüklerden geçirilecek eşyanın manifestoları Millî Savunma Gümrük ve Tekel, Bayındırlık Bakanlıklarınca birlikte tesbit edilecek usul dairesinde kapatılır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımından önce Millî Savunma veya Bayındırlık Bakanlığınca getirilmiş olup birinci maddede yazılı ihtiyaçlarda kullanılmış veya kullanılacak olan maddeler hakkında da Bakanlar Kurulu kararıyla bu kanunun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

E) a, b, c, d fıkraları dışında Millî Savunma ihtiyacı için gelecek diğer her çeşit maddeleri;

Gümrük vergisi ve zamlarıyla Hazineye, özel idare ve belediyelere ait her türlü vergi ve resim, harç ve zamlarla ardiye ücretinden bağışık olarak yurda sokmağa Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 2. — Gümrük ve Tekel Komisyonunun ikinci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Gümrük ve Tekel Komisyonunun geçici maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi ayniyle kabul edilmiştir.